

éppen az a baj, hogy lelkileg sem tud asszimilálódni. Hogy ír vagy politikáz, katonáskodik vagy vezérkedik egy-egy nemzet kebelében, anélkül, hogy annak sorsát végleg vállalni akarná. A lelkében mindig megmarad valami, amit a befogadó nemzetnek nem ad oda s ezért válik minden nemzet testében egy-egy keserűen érzett, idegen taggá, fölösleges résszé, melynek csak hátrányát, de soha sem előnyét érzi az illető nép.

Égész oldalakat tesz ki Pap Károlynál az a párhuzam, melyet a magyarság és a zsidóság között megvon. Minden történelmi tudás vagy elmélyedés nélküli, vakmerő és kihívó állítások, amik a magyarság körében méltó felháborodást kelthetnek, a zsidóság körében pedig az amúgy is hiányzó tisztánlátást végleg összezavarhatják. Hibáinknak és bűneinknek mi is tudatában vagyunk, de egy ezer évet megélt népről azt írni, hogy egész élete csak «ön-csonkítás» volt, hogy «alig élt igazán önálló nemzeti életet», hogy gazdaságilag tehetetlen, a kultúra megszervezésére pedig képtelen, nemcsak felháborító, hanem logikátlan is. Igazán nem kell feudálisoknak lennünk ahhoz, hogy az ilyen megállapításokat, mint: a magyarság «vezető osztályai: a mágnások és köznemesek nem voltak valóban vezető osztályok» — a tudatlanság rovására írjuk. S a századforduló magyar uráért sem kell rajonganunk, hogy visszautasítsuk az ilyen kijelentéseket: «nekik egyáltalán nem voltak illúziók s a zsidót nem azért engedték be és emancipálták, mert jó magyarnak kellett, hanem mert a hiányzó ipari, gazdasági értelmiségi erő pótlására volt szükség rájuk . . . A magyar uraknak olyan ipari, gazdasági és egyéb polgári értelmiség kellett, akivel úgy bánhatott, mint a cselédjeivel és parasztjaival szokott: őszinte patriarchális zsarnoksággal s erre a zsidó volt a legalkalmasabb . . . A magyar uraknak tehát leginkább azért kellett az emancipált zsidó, mert nem kellett neki az emancipált magyar paraszt vagy magyar munkás». Ilyen és hasonló vádak, eltekintve a történelmi tudatlanságtól vagy erőszaktól, csak torz és a végsőkig megzavarodott lélekből fakadhatnak!

Pap Károly őszinte akart lenni és szerinte a zsidó nép legjellegzetesebb vonását, az állandó és soha meg nem szűnő öngyilkosságot bemutatni — sikerült is neki. Írása nyomán tényleg úgy áll előttünk a mai zsidó, mint aki maga fonja a hurkot a saját akasztófája számára. Csak az ilyen öngyilkos lelkületből kifolyólag értjük meg azt is, hogy magyar házigazdájának — szerinte a legtipikusabb befogadónak — ilyen gyilkos sebeket osztogatott.

Hinni szeretnők, hogy ez a hang nem a magyar zsidóság hangja!

A MUSZAJKA MA NEM JÖHET...

*Találkát mára nem adtál —
mégis idevár a kedvem,
Muszaj, én kedvem örömhöz.*

*Várlak. Ágak közt susogás
susogást szomorít. Fülelem:
a Muszajka ma nem jöhet.*

*Miért? S lassan jóeste lesz:
holdfény, csillag alig párás,
remegő csend, puha árnyék.*

*S mit előbb csak susogott a
táj, most kisharang kongatja
a hegyről: Muszajka nem jön.*

*Kisharang kongásra lépek,
megyek erősen sehova
s ártatlan bokrokat zúzok.*

Seemann András.